

Kanadai Magyar Ujság
 Kanada és az angol birodalom legterjedtebb és legolvasottabb magyar lapja.
 Megjelenik: szombaton
 Előfizetési ára: \$3.00
 Kiskülföldi országokban \$3.60
 Szociálisták, szocialisták és munkások
 Winnipeg, Man.,
 296 1/2 Main Street

Kanadai Magyar Ujság

Főszerkesztő: HORDÓSY IVÁN Editor

Canadian Hungarian News
 Canadian Magyar Ujság
 is the leading Hungarian Newspaper with the largest circulation in the British Empire.
 Issued every Saturday
 Subscription Price
 In Canada \$3.00
 to foreign countries \$3.60
 Office and printing plant
 296 1/2 Main Street
 Winnipeg, Man.

VOL V. EVFOLYAM

WINNIPEG, MAN., 1928. SZOMBAT MÁJUS 26.

NO. 22. SZAM.

HÉTVÉGI PILLANATKÉP KÖZÉPEURÓPA ARCULATÁROL

ROTHERMERE FIA SZEGEDEN — TUNYVÉSEK PRÁGÁBAN — BRATIANU NEM MOND LE — AZ AMERIKAI BIZOTTSÁG JELENTÉSE

BUDAPEST, május 18. — Rothermere lord fia, Hon. E. Harmsworth, megérkezett Magyarországra, hogy többhetes tanulmányutat töltsön abban az országban, amelynek jövő boldogulásáért és feltámasztásáért apjával együtt lankadatlan erővel szándékozik küzdeni. Budapesten és az ország valamennyi városában nagy ünnepléseket terveznek Magyarország hatalmas barátja fiának tiszteletére. Az első nagy vidéki ünneplést Szeged városa rendezte abból az alkalomból, hogy az ottani egyetem díszdoktorává avatta a Daily Mail főszerkesztőjét.

Az olasz képviselők látogatása és az amerikai zarándokot nagy siker után a hangulat az egész országban igen lelkes, ehhez nagyban hozzájárulnak még azok a hírek is, amelyek a jelenlegi korrupción és barbár elnyomás ellenében felépült román rendszer omlásának előjeleiről számolnak be.

A kisantant államokba meglehetősen aggodalommal tekintik Magyarországot, amelynek az elmúlt években elért jelentős gazdasági konszolidációját és külpolitikai eredményeit és ezért mindent elkövetnek ezek ellensúlyozására. A tettek helyett azonban inkább csak a világ közvéleményének további meggyőzésére törekednek, így például a magyarországi Rothermere ünneplések ellensúlyozására Prágában nagy tüntetést rendeztek a csehek, amelyekre nagy számú szlovákok is felvezényelték a felvidékről. A tüntetés célja az lett volna hogy demonstrálja az egész világ előtt a cseh—tót egységet és azt a megelégedést, amellyel a szlovák nép ezt az egységet támogatja.

Ezzel szemben az igazság az, hogy a szlovákok saját területükön nem voltak hajlandók semmiféle tüntetésekre, csupán egyes helyeken sikerült a cseh hatóságoknak erőszakos rendelkezésekkel a szlovák lakosság egy részét akarata ellenére kisebb négygyűlésekre felvonultatni.

Az óriási különbség a Budapesten és Prágában rendezett ünneplések és tüntetések között az, hogy amíg Csonkamagyarország fővárosában és legkisebb falujában is az ország egész lakossága egy szívvel, egy lélekkel, saját érzelmei és lelkesedése szavát követve ünnepel, a csehek csak a legnagyobb hatóságai terrorral tudtak néhány szlovákokat a cseh fővárosban rendezett tüntetésekre való részvételre kényszeríteni.

Ami a romániai helyzetet illeti, az változatlanul igen súlyos és bár a kormány jóformán tökéletes cenzurát alkalmaz az ország egész területén és számtalan újságírókat csukatók börtönbe, kétségtelenül meg lehet állapítani, hogy a Bratianu kormány csak a legnagyobb erőfeszítések árán tudja fenntartani uralmát. Bratianu Vintilla a liberális párt egyik összejövetelén kijelentette, hogy hatalmát semmi körülmények között nem hajlandó más pártnak átadni, miután szerinte egyetlen más romániai párt sem érett arra, hogy a hatalmat gyakorolhassa.

Még évek hosszú sorának munkájára van szükség — mondotta a román miniszterelnök, — hogy a nemzeti konszolidáció munkáját a liberális párt elvégezhesse.

Carol angliai kalandját Bratianu a legélesebb kritikával ültette és kijelentette, hogy ezek után a volt trónörökös teljesen elhagyta minden lehetőségét arra, hogy valaha is trónra kerülhessen.

A parasztpárt magatartását illeti, bár a gyulafehérvári gyűlés kirobbanását sikerült a kormánynak katonai hatalma közbevetésével megakadályoznia, az elkeseredés a közállapotok zűllöttsége és a hallatlan korrupció miatt az országban tovább terjed, teljesen lejárta Románia megmaradt kis hitelét is, ami a gazdasági romlás további folytatódását jelenti.

Sem a kis Mihályinak, sem a régenstanácának semmiféle hatalma nincs és a dinasztia, amelyet nem is olyan rég egy másik Bratianu ültetett a trónra, komolyan számol azzal, hogy előbb-utóbb le kell mondania.

Mindenek következtében a köztársasági mozgalom, különösen Erdélyben — igen erősödik — a bizonytalanság az egész ország területén növekszik és senki sem tudja, hogy mit hoz a holnap.

A vallási és faji kisebbségek védelmére alakult amerikai bizottság, amely egy teljes esztendőn át folytatott tanulmányutat Romániában, „Romania Ten Years After” címen hatalmas kötetben adta ki jelentését, mely megdöbbentő képet fest arról, hogy Nagyromániában milyen rettenetes elnyomás alatt élnek a vallási és faji kisebbségek.

A jelentés részletesen foglalkozik a romániai állapotokkal és azzal a konklúzióval fejeződik be, hogy a jelenlegi állapotok fennmaradása esetén az egész világ békéje a legnagyobb veszélyben forog.

ELFOGADTÁK A „GRAIN ACT” KÖLTSÉGVETÉSÉT

OTTAWA, május 22. — A parlament hozzájárulását adta a Canada Grain Act ezidei adminisztrációs költségeihez, amelyek majdnem kétezer dollárt tesznek ki. A kereskedelmi minisztérium egész költségvetésének összege négyezer hatszázötven dollár, vagyis háromszáztizenhét ezer dollárral kevesebb, mint a tavalyi évben.

A vita folyamán J. G. Ross, Moose Jaw: liberális képviselője állami vízgázellátást követelt Moose Jaw részére. Hasonló kérelmet terjesztett a Ház elő Saskatoon város részére Dr. A. M. Young, Saskatoon liberális képviselője is.

A kereskedelmi miniszter azzal vetett véget a megindult vitának, hogy ezeknek a részletkérdéseknek tárgyalása nem tartozik szorosan a tárgyhoz. Ezután az elvételre üzemre vita nélkül elfogadták a hatszázötven dolláros javaslatot és újabb felszerelésekre harminckétezer dollárt szavaztak meg.

Jövőheti számunk a pünkösdi ünnepekre való tekintettel egy nappal később jelenik meg.

Borotvaélen táncol a japán-kinai helyzet

PEKING, május 22. — A JAPÁN KORMÁNY MEMORANDUMOT NYUJTOTT AT A KINAI TÁBORNOKOKNAK, AMELY MEMORANDUMBAN JAPANZSURIA RESZERE TÖKÉLETES SEMLEGESSEGET KÖVETEL JAPÁN KATONAI FENNHATÓSÁGA ALATT.

A JAPÁN KÖVETELÉS ERTHETŐ ÉS ÓRIASI IZGALMAT VÁLTOTT KI EGÉSZ KINÁBAN, AHOL EGYÉBKÉNT VÁLTOZTANUL DUL A SZERENCSETLEN POLGARHABORU.

FELŐ, HOGY AMENNYIBEN A KINAIK A JAPÁN KÖVETELÉSEKET NEM VOLNÁNAK HAJLANDÓK ELFOGADNI, A MEMORANDUMOT HADÜZENET ÉS HÁBORU KÖVETI.

SZÁZ DOLLÁR AZ ÁRA EGY BEVÁNDORLÁSI ENGEDÉLYNEK

AZ APPLIKÁCIÓ CSALÁSOK A KORMÁNY ELŐTT — FORKE MINISZTER NYILATKOZATA.

Ottawa, május 22. — A parlament a héten foglalkozott azokkal a gyanúsításokkal és támadásokkal, amelyek több oldalról elhangzottak a bevándorlási minisztérium egyes tisztviselői és a parlament képviselői ellen. Ezek szerint a parlament egyes tagjai bizonyos összegekért bevándorlási engedélyeket jartak ki egyes „idegen” bevándorlók részére.

előtte, hogy egy-egy applikációért száz dollárt fizetnek neki. Hon. Forke azt is elmondotta, hogy a beszélgetés során, melyet Coldwellel folytatott, olyan nyilatkozatot is tett, mely szerint könnyen milliomos lehetne ő maga is, ha kevésbé lelkiismeretesen kezelné az applikációk ügyét.

Az ügy Reginában pattant ki, ahol M. J. Coldwell, városi tanító és egyuttal városatyja a múlt ősszel a Sons of England (Anglia fiai) gyűlésén, amely tiltakozott a közép-európai és idegenek Kanadába való beengedése ellen, határozott formában vállalta a kormányt, hogy a bevándorlási engedélyekkel üzérkedik. A dolog nem maradt annyiban, miután a közvélemény igen nagy érdeklődést tanusított a tekintetben, hogy vajjon Coldwell állításai megfelelnek-e a valóságnak.

Coldwell hajlandó volt a bizonyításra és kijelentette, hogy tudomása szerint a jelenlegi kormány és parlament tagjai közül senkinek sem volt elhatározása, hogy a bevándorlási ügyeket a bevándorlási minisztérium egyik tisztviselője ellen.

A kényes ügyben Hon. Forke, bevándorlásiügyi miniszter részletes nyilatkozatot tett és kijelentette, hogy ő az előző kormány által kiadott engedélyeket soha meg nem vizsgálta. Nem tett és nem tehetett ennek folytán olyan kijelentést sem, mely szerint ő az előző kormányok ténykedéseiben törvénnyelenségeket állapított volna meg, mint ahogy azt Coldwell állítja. Tudomása van azonban arról, hogy egyes magánzemélyek igenis üzérkedtek a bevándorlási engedélyekkel, többek között elmond egy esetet, amikor egy reginai ügyvéd járt nála, akitől ő a leghatározottabban megkérdezte, milyen nagyságú összeget kap az illető egy bevándorlási engedélyért.

Az ügyvéd a világ legtermészetesebb hangján kijelentette,

fében észrevette az omlásban levő földet és hangos kiáltással figyelmeztette társait, akik idejében el is ugrottak. Badi azonban megijedhetett és iszalmában nem menekült el olyan gyorsan, mint a többiek és a szerencsétlenség ennek folytán állhatott elő.

A LEGJOBB MAGYAR CSAPAT CSÜTÖRTÖKÖN LEGYÖZTE A LEGJOBB ANGOL CSAPATOT

3:2 ARANYU GYŐZELEM A BLACKBURN ROVERS ELLEN —

A világsajtó a szérőzsa minden irányában széjjel röptette a váratlan magyar győzelem hírére és az egész világ magyarsága örömmel veszi tudomásul a hír hírt, hogy a magyar professzionista válogatott futball csapat 3:2 arányban legyőzte csütörtökön, május 17-én Angolország legjobb professzionista csapatát, a Blackburn Rovers tizenegyet Budapesten 40.000 főnyi nézőközönség előtt.

Ez az eredmény határozottan azok felé billent a mérleget, akik a professzionizmusnak a magyar futball sportéletbe való bevezetését pártolták, mert ily fényes dicsőség nem érhetne volna a magyar nevet, ha a professzionizmus bevezetésével nem lett volna megállítva a magyar fluknak a külföldre való csábítása.

Kevés esemény szerezhetett volna nagyobb propagandát a magyar név-

nek külföldön, de különösen a Brit Birodalomban, a futballsport hazájában és, ha elgondoljuk, hogy milyen feltűnő módon ad publicitást a kanadai sajtó ily eseményeknek, igazat kell adnunk kanadai magyar csapataink pártolásának, hogy a magyarság nagyobb mértékben pártolhatná azokat az utátozókat, akik Kanadában a sport terén szereznek dicsőséget a magyar névnek.

Tökéletesebb felszerelések és jobb játékosoknak megélhetési alkalmosságok szerzés hihetetlen módon megerősítené magyar csapataink győzelmi lehetőségét.

Ugyancsak május 17-én Angolország csapata Párisban 5:1 (3:0) arányban leverte a francia válogatottat.

NYOLCSZÁZHETVENÖT BEVÁNDORLO ÉRKEZETT QUBECBE

Quebec, május 21. — Szombaton, május 18-án újabb 875 európai bevándorló érkezett az egyik nagy kanadai hajózársaság két hajóján. A bevándorlók között angolok, skandinávok, hollandok, franciák, németek, svá-

ciak, lengyelek és magyarok voltak nagyobb számban.

Ugyancsak többen érkeztek az ugy nevezett háromezres rendszer keretében, akiknek nagyrészt New Brunswickban, a többiek Quebecben és Albertában fogják elhelyezni.

Maniu újból megforgatja a furkóbotot

KOLOZSVAR, május 19. — Maniu, a román földműves párt vezére, akiknek a népszerűsége hívei körében erősen megerősödött a gyulafehérvári gyűlés után, a városba érkezett. Maniu maga köré gyűjtötte híveit és azok előtt kimagyarázta viselkedését. Kijelentette, hogy a földműves párt harca a Bratlanu kormány ellen nem ért véget a gyulafehérvári gyűléssel. Az igazi harc még csak most fog megkezdődni.

Maniu kijelentése szerint a földművespárt nem fog harci taktikát választani. A kormány macacsságával

és terrorjával szemben a legmesszebb menő passzív rezisztenciával felelnek és avval, hogy teljesen bojkottálják Bratianu kormányát.

De — jelentette ki Maniu — ha a kormány továbbra is macacskodik és nem teljesíti a földműves párt kívánásait, a passzív rezisztenciából aktív harc fog fejlődni, amelynek a következményei igen súlyosak lehetnek.

CAROL ELHAGYTA ANGLIAT

LONDON, május 18. — Carol, volt román trónörökös egelet tett az angol kormány kiutasító végzésének és elhagyta az országot. Doveri jelentés szerint Carol és Magda Lupescu egy sűrűn lefüggönyözött autóban odértek és nyomban fel is szálltak egy Ostotatni. A kormány macacsságával

Jótevény tavaszi esőt kapott a Nyugat

A VETESI MUNKALATOK NAGYOBB RESZENEK ELVEGZESEVEL KIVANATRA SEM KÖVETKEZHETETT VOLNA JOBB IDŐJÁRÁS A NYUGATI TARTOMÁNYOK AZON RESZEIN, AMELYEK A HÉT KÖZEPÉN ESŐT KAPTAK. BAR A TAVASZI ZÁPOR TÖBB VIDÉKET ELKEKULT, DE UGYANAKKOR SOK FARMER KIVETTE A RESZÉT BELOLE. IGY WINNIPEG KÖRNYEKE 1.14, PRINCE ALBERT -26, MINNEDOSA -14 ÉS BISSEVAIN -10 INCHES ESŐT KAPOTT.

AZ ESŐVEL NAGYON SOK HELYEN IGEN ERŐS ZIVATAR ÉS EGHÁBORU JART, DE A VILLAMLÁS ARANYLAG IGEN KEVÉS KART OKOZOTT.

AZ ESŐZES FOLYTAN A NÖVENYZET FEJLŐDÉSE NÉHANY NAP ALATT IS IGEN NAGY LENDÜLETET VETT ÉS IGY A TAVASZI MUNKALATOK A LEGJOBB KILÁTÁSOK KÖZÖTT INDULTAK MEG.

MEGHIVÓ.

AZ ELSŐ WINNIPEGI MAGYAR BETEGSEGELYZŐ EGYLET
 Május 26-án, szombaton
 PUNKÖSDI TÁNCMULATSÁGOT RENDEZ AZ EGYLET HELYSÉGEIBEN. — Hűsítő italokról és jó zenéről gondoskodunk. Belépő díj nincsen. — Mindenkit szívesen látunk. —
 RENDEZŐSEG.